ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีววิทยา หลักสูตรวิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป ระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครู

นางทรงลักษณ์ ไทรฟัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชามัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2531

ISBN 974-568-866-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014205

TEACHERS' AND STUDENTS' OPINIONS CONCERNING BIOLOGY INSTRUCTION OF UNDERGRADUATE GENERAL SCIENCE PROGRAM IN TEACHERS COLLEGES

Mrs. Songluk Saifuk

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

for the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-568-866-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีววิทยาหลักสูตรวิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป ระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครู
โดย	นางทรงลักษณ์ ไทรฟัก
ภาควิชา	มัธยมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระชัย ปูรณโชติ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชราภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมิตรา อังวัฒนกุล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระชัย ปูรณโชติ)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ยุพิน พิพิธกุล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุนทร ช่วงสุวนิช)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทรงลักษณ์ ไทรฟัก : ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีววิทยาหลักสูตรวิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป ระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครู (TEACHERS' AND STUDENTS' OPINIONS CONCERNING BIOLOGY INSTRUCTION OF UNDERGRADUATE GENERAL SCIENCE PROGRAM IN TEACHERS COLLEGES.) อ. ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระชัย ปูรณโชติ, 107 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ 3 ประการคือ (1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีววิทยา หลักสูตรวิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป ระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครู ในด้านเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน ห้องปฏิบัติการ การวัดและการประเมินผล (2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีววิทยาด้านต่าง ๆ และ (3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์กับอาจารย์และระหว่างนักศึกษากับนักศึกษาในกลุ่มวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่ม เกี่ยวกับการเรียนการสอนดังกล่าว

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า (1) ทั้งอาจารย์และนักศึกษาต่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีววิทยาตรงกันว่า ในด้านเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมน้อยและมีความเพียงพอน้อยในด้านสื่อการสอน ส่วนในด้านห้องปฏิบัติการนั้นมีความคิดเห็นตรงกันว่า มีความเหมาะสมและเพียงพอมาก (2) ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนชีววิทยาด้านต่าง ๆ พบว่าความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และนักศึกษาไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 และ (3) ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์กับอาจารย์และนักศึกษากับนักศึกษา ในวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่ม เกี่ยวกับการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวพบว่าความคิดเห็นระหว่างอาจารย์กับอาจารย์ ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 ทุกด้าน ส่วนความคิดเห็นระหว่างนักศึกษากับนักศึกษาพบว่า ด้านเนื้อหาวิชาไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา มัธยมศึกษา ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา การศึกษาวิทยาศาสตร์

ปีการศึกษา 2530 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

SONGLUK SAIFUK : TEACHERS' AND STUDENTS' OPINIONS CONCERNING BIOLOGY INSTRUCTION OF UNDERGRADUATE GENERAL SCIENCE PROGRAM IN TEACHERS COLLEGES. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. THERACHAI PURANAJOTI, Ed.D. 107 PP.

The purposes of this research were three fold : (1) to study teachers' and students' opinions concerning biology instruction of undergraduate general science program in teachers colleges in the following aspects : contents, teaching and learning activities, instructional media, laboratories and evaluations; (2) to compare the opinions of teachers and students on the aforementioned aspects ; and (3) to compare the opinions among the teachers and among the students themselves in the six united colleges .

The results were as follows :

1. Both teachers and students agreed that there were less appropriate in contents, teaching and learning activities, and evaluation aspects and there was insufficient instructional media. However, they agreed that there were very appropriate and very sufficient in the laboratory aspect.

2. The opinions of teachers and students concerning biology instruction were not significantly different at the 0.05 level.

3. The opinions among the teachers themselves in the six united colleges were not significantly different at the 0.05 level.

4. The opinions among the students themselves in the six united colleges were not significantly different at the 0.05 level in contents but in every other aspect the opinions were significantly different at the 0.05 level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา มัธยมศึกษา ..... ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา การศึกษาวิทยาศาสตร์ .....

ปีการศึกษา 2530 ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

กิตติกรรมประกาศ

ในการค้นคว้าวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนต้องขอกราบขอบพระคุณท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระชัย ปูรณโชติ เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาเป็นที่ปรึกษาควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ท่านได้ให้ความช่วยเหลืออนุเคราะห์ผู้เขียนทั้งในด้านการศึกษาค้นคว้า ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไข จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ผู้เขียนต้องขอกราบขอบพระคุณท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.สุมิตรา อังวัฒนกุล ศาสตราจารย์ ยุพิน พิพิธกุล และรองศาสตราจารย์ สุนทร ช่วงสุวนิช ซึ่งท่านอาจารย์ได้ช่วยกรุณาให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้มอบทุนอุดหนุนการวิจัยในครั้งนี้ด้วย

การเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากมีคุณค่าและประโยชน์ต่อวงการฝึกหัดครูอยู่บ้าง ผู้เขียนขอกราบเป็นกตเวทิตาคุณแก่บิดามารดา ตลอดจนผู้อุปการะอื่น ๆ ที่ให้ความเมตตากรุณารวมทั้งให้การศึกษา จนผู้เขียนสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ตามความมุ่งหมาย

ทรงลักษณ์ ไทรฟัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ

กิตติกรรมประกาศ ..... ฉ

สารบัญตาราง ..... ฌ

บทที่

1. บทนำ 1

2. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 6

ขอบเขตของการวิจัย 7

ข้อตกลงเบื้องต้น 8

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย 8

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย 8

2. วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 10

3. วิธีดำเนินการวิจัย 27

การศึกษาค้นคว้า 27

การสร้างเครื่องมือวิจัย 27

การเลือกตัวอย่างประชากร 28

การเก็บรวบรวมข้อมูล 31

การวิเคราะห์ข้อมูล 31

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 36

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 69

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน้า

บรรณานุกรม 86

ภาคผนวก 90

ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ..... 91

ภาคผนวก ข. ตัวอย่างแบบสอบถาม..... 93

ประวัติผู้เขียน 107

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามประเภทอาจารย์ จำแนกตามสถานภาพทั่วไป	37
2.	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามประเภทนักศึกษา จำแนกตามสถานภาพทั่วไป	39
3.	มัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านเนื้อหาวิชาตามความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรประเภทอาจารย์และนักศึกษา	41
4.	มัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านกิจกรรมการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรประเภทอาจารย์และนักศึกษา.	43
5.	มัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความเพียงพอด้านสื่อการสอนตามความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรประเภทอาจารย์และนักศึกษา	45
6.	มัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความเหมาะสมหรือความเพียงพอด้านห้องปฏิบัติการ ตามความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรประเภทอาจารย์และนักศึกษา	47

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ หน้า

7. มัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านการวัด และประเมินผล ตามความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรประเภทอาจารย์และนักศึกษา ... 50

8. มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าทีของความคิดเห็นระหว่างตัวอย่างประชากรประเภทอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีววิทยาในหลักสูตรวิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป ระดับปริญญาตรีด้านต่าง ๆ 52

9. ผลการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรประเภทอาจารย์ระหว่างกลุ่มวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่ม เกี่ยวกับความเหมาะสมด้านเนื้อหาวิชา 53

10. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรประเภทอาจารย์ระหว่างกลุ่มวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่ม เกี่ยวกับความเหมาะสมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 54

11. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรประเภทอาจารย์ระหว่างกลุ่มวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่ม เกี่ยวกับความเพียงพอด้านสื่อการสอน 55

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ หน้า

12. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรประเภทอาจารย์ระหว่างกลุ่มวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่ม เกี่ยวกับความเหมาะสมหรือความเพียงพอด้านห้องปฏิบัติการ 56

13. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรประเภทอาจารย์ระหว่างกลุ่มวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่ม เกี่ยวกับความเหมาะสม ด้านการวัดและประเมินผล 57

14. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรประเภทนักศึกษาระหว่างกลุ่มวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่ม เกี่ยวกับความเหมาะสมด้านเนื้อหาวิชา 58

15. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรประเภทนักศึกษาระหว่างกลุ่มวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่ม เกี่ยวกับความเหมาะสมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 59

16. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างมัชฌิมเลขคณิตของตัวอย่างประชากรประเภทนักศึกษา ระหว่างกลุ่มวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่ม เกี่ยวกับความเหมาะสมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 60

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ หน้า

17. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรประเภทนักศึกษา ระหว่างกลุ่มวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่ม เกี่ยวกับความเพียงพอ ด้านสื่อการสอน 61

18. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างมัชฌิมเลขคณิตของตัวอย่างประชากรประเภทนักศึกษา ระหว่างกลุ่มวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่ม เกี่ยวกับความเพียงพอด้านสื่อการสอน 62

19. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรประเภทนักศึกษา ระหว่างกลุ่มวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่มเกี่ยวกับความเหมาะสมหรือความเพียงพอด้านห้องปฏิบัติการ 63

20. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างมัชฌิมเลขคณิตของตัวอย่างประชากรประเภทนักศึกษา ระหว่างกลุ่มวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่ม เกี่ยวกับความเหมาะสมหรือความเพียงพอด้าน ห้องปฏิบัติการ 64

21. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรประเภทนักศึกษา ระหว่างกลุ่มวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่มเกี่ยวกับความเหมาะสม ด้านการวัดและประเมินผล 65

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ หน้า

22. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างมัชฌิมเลขคณิตของตัวอย่างประชากรประเภทนักศึกษา ระหว่างกลุ่มวิทยาลัยครูทั้ง 6 กลุ่ม เกี่ยวกับความเหมาะสมด้านการวัดและประเมินผล 66

23. ความคิดเห็นอื่น ๆ ของตัวอย่างประชากรประเภทอาจารย์ เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีววิทยาในหลักสูตรวิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไประดับปริญญาตรี . 67

24. ความคิดเห็นอื่น ๆ ของตัวอย่างประชากรประเภทนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีววิทยาในหลักสูตรวิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไประดับปริญญาตรี ... 68

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย